

Základní škola, Praha 4, Mikulova 1594

Preventivní program školy

2015 - 2016

V Praze, září 2015

Zpracovala: Mgr. Dominika Malá, ŠMP

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	<i>Základní škola, Praha 4, Mikulova 1594</i> <i>149 00</i>		
Jméno a příjmení ředitelky	<i>Mgr. Michaela Lipertová</i>		
Telefon na ředitelku školy	226 850 742		
E-mail na ředitelku školy	lipertova@zsmikulova.cz		
Jméno školního metodika prevence	<i>Mgr. Dominika Malá</i>		
Telefon	226 850 725		
E-mail	mala@zsmikulova.cz		
Specializační studium	ano		
Realizátor vzdělávání	PPP pro Prahu 1, 2 a 4, Francouzská 56, Praha 10 č. 19414/2013-1-555		
Jméno výchovné poradkyně:	<i>Mgr. Martina Lipárová – ZŘ</i>		
Telefon	226 850 738		
E-mail	liparova@zsmikulova.cz		
Specializační studium	Ano		

	Počet tříd	Počet žáků	Počet ped. pracovníků
ZŠ – I. stupeň	18	419	20
ZŠ - II. stupeň	9	221	18
Celkem	27	640	38

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Naší školu navštěvují žáci od 1. - 9. třídy a škola je situována uprostřed panelového sídliště. V bezprostředním okolí školy se nachází stanice metra Opatov a OC Chodov, kde je zaznamenán častý výskyt rizikových osob.

Budova školy je složená z několika pavilonů, v pavilonu A a B se nachází převážně třídy 2. stupně, v pavilonu J a K třídy 1. stupně. Průměrná naplněnost tříd je 25 žáků.

Školu navštěvuje celkem 640 žáků, chodí sem převážně děti z blízkého okolí školy. V letošním školním roce evidujeme cca 45 žáků ukrajinské, vietnamské, ruské nebo jiné národnosti.

Na naší škole je 18 tříd na I. stupni a 9 tříd na II. stupni. Ve škole také funguje školní družina. Škola má dobře nastavený systém spolupráce s rodiči, proto považujeme za vhodné tuto spolupráci dále rozvíjet a využít také v oblasti prevence rizikového chování, a to především v oblasti zkvalitnění informovanosti rodičů o aktuálních problémech jako jsou například nebezpečí související s užíváním internetu, kouřením, drogami nebo šikanou. Ve škole působí Sdružení rodičů, které spolupracuje na akcích školy.

Ve škole jsou vzděláváni také žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Těmto žákům škola poskytuje speciální vzdělávací podmínky.

Od loňského školního roku realizujeme Podpůrný program pro žáky se školní neúspěšností. Program pro neprospívající žáky jsou všechna souhrnná opatření nabízené cílové skupině žáků a jejich rodičům. Cílem je vytvořit zachytnou síť pro žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávacího systému, zkvalitnit podporu neprospívajících žáků, snažit se zvýšit jejich motivaci ke školní práci, minimalizovat počet neprospívajících žáků. Podpůrný program probíhá celý školní rok.

Škola má zpracovaný školní řád, ve kterém je problematika prevence rizikového chování také zohledněna. ŠVP i školní řád jsou zpřístupněny v souladu se školským zákonem.

V letošním školním roce se chceme nadále zaměřit na efektivní prevenci rizikového chování, posilování osobnostního rozvoje žáků, jejich sociálních a komunikačních dovedností tak, aby byli dostatečně připraveni na přestup nejen na 2. stupeň, ale také na víceletá gymnázia a střední školy.

Analýza rizikového chování je důležitá pro zajištění aktuálního stavu a pro stanovení cílů prevence. K zjištění stavu rizikového chování ve škole vycházíme ze zápisů z výchovných komisí, rozhovorů s rodiči, zápisů z porad, rozhovorů s TU, ale i ze zpráv od školního psychologa.

Otázky problémových oblastí jsou řešeny se ŠMP Mgr. Dominikou Malou. Činnost výchovné poradkyně vykonává zástupkyně ředitele školy Mgr. Martina Lipárová.

Školní poradenské pracoviště funguje na naší škole od školního roku 2014/ 2015 ve složení:

- ředitelka školy: Mgr. Michaela Lipertová
- zástupkyně školy, výchovná poradkyně: Mgr. Martina Lipárová
- školní metodička prevence: Mgr. Dominika Malá

Při řešení konkrétních problémů je pracoviště rozšířeno o třídního učitele, popř. vychovatelku školní družiny.

Nadále spolupracujeme se školní psycholožkou Mgr. Janou Dráberovou a speciálním pedagogem z PPP Kupeckého PaedDr. Janou Lípovou a obvodní metodičkou prevence PPP Hellenou Holečkovou.

Škola se postupně také modernizuje. Disponuje multimediální učebnou, ve škole je též moderně vybavená počítačová pracovna. Technické a materiální vybavení školy je optimální pro realizaci preventivních programů nejen pro cílovou skupinu žáků, ale také pro cílové skupiny – pedagogové a rodiče, proto se v tomto roce budeme nadále věnovat vzdělávacím aktivitám v oblasti prevence rizikového chování pro pedagogické pracovníky a rodiče žáků.

Základní právní dokumenty:

Zákon č. 84/2012 Sb., o rodině

Zákon č. 198/2012 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 106/2001 Sb., o návykových látkách

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 562/ 2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona

Zákon č. 218/2003 , o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Zákon č. 383/2005 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

Zákon č. 305/ 2009 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Úmluva o právech dítěte

Vládní nařízení

Nařízení vlády č. 75/ 2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické, přímé pedagogicko - psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Nařízení vlády č 3 / 2012 Sb., změna nařízení o rostlinách obsahující omamné látky

MŠMT – předpisy

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
č. j. 14 423/99-22, Věstník MŠMT sešit 5/1999.

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
č. j. 28 275/2000-2

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků
z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14, Věstník MŠMT sešit
3/2002.

Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při
prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži
páchané č. j. 25 884/2003-24, Věstník MŠMT sešit 11/2003

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů
ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51, Věstník MŠMT sešit 11/2007

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a
školských zařízeních č. j. 22 294/2013

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24, Věstník
MŠMT sešit 6/2004.

.

Vyhlášky:

Vyhláška MŠMT č. 116/ 2011 Sb., kterou se mění vyhláška MŠMT č. 72/ 2005 Sb., o
poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

.

Preventivní strategie školy

Prioritním cílem preventivní strategie školy je podpora bezpečného chování, zdravého životního stylu žáků a pozitivních mezilidských vztahů. Významným indikátorem k naplnění cíle je fungující systém otevřené školy – interaktivní spolupráce s rodiči žáků, zřizovatelem, občany městské části a dalšími subjekty působícími v městské části.

Dílčí úkoly preventivní strategie školy:

1. Trvalé úkoly všech pedagogických pracovníků

- sledování absence žáků, sledování změn v chování dětí a náhlé změny ve školních výsledcích
- získávání a posilování důvěry žáků,
- podpora nadaných žáků (účast v soutěžích)
- poskytování potřebné informace při výuce i mimo ní
- rozvoj spolupráce s rodinou
- účast na akcích v rámci dalšího vzdělávání učitelů

2. Podpora zdravého životního stylu

- podpora aktivního odpočinku – aktivní přestávky, relaxace pohybem (zajišťuje učitel, vykonávající příslušný dozor) s možností využití školní zahrady
- účast na škole v přírodě
- v prvouce a vlastivědě upozorňujeme žáky na škodlivost nadměrného sledování televize a hraní počítačových her

3. Podpora právního vědomí a rozvoje osobnosti žáků

- zařazení témat dětských práv do výuky (doplnění videokazetami „Člověk mezi námi“ a „Lidé kolem nás“), protiprávní ohrožování práv druhých (násilí, šikana, zastrašování aj.)
- právní vědomí v oblasti rizikového chování
- podpora schopnosti vyjádřit svůj názor na problémy, které se jich týkají otevřeně před učitelkou např. na třídnických hodinách – podporovat diskuse se žáky
- dovednosti žáků v oblasti bezpečné cesty do školy (projekty BESIP)

4. Navození správného citového vztahu k ostatním, evokovat pocity soucítění s blízkými

- vlastnoruční výroba dáreků a výzdoby školy k zápisu do 1. třídy pro budoucí prvňáčky
- aktivní zapojení žáků do akcí pořádaných pro veřejnost (zápis do první třídy, besídka, jarmark, masopustní průvod)
- vzájemná spolupráce a pomoc slabším – práce ve dvojicích a skupinách, (prevence proti šikaně)
- podpora výchovy k toleranci a schopnosti soužití s dětmi jiných ras nebo národností – zařazování společných skupinových prací (prevence v oblasti rasismu, xenofobie a intolerance)

5. Podpora vzdělanosti, kulturního a společenského přehledu žáků

- návštěva astronomického programu v Planetáriu
- vzdělávací a ekologické programy v Toulcově dvoře, Podhoubí, atd.
- pravidelné návštěvy městské knihovny na Opatově, využívání školní knihovny
- návštěva vánoční a velikonoční dílny celé školy v DDM Šalounova
- divadelní představení během celého školního roku
- příprava žáků na účast v soutěžích (výtvarných, recitačních, literárních, hudebních, apod.)
- seznámení žáků s vánočními a velikonočními zvyky
- vánoční představení dětí, případně i pro rodiče
- seznámení žáků s tradicí masopustů

6. Vztah k přírodě a životnímu prostředí

- vedení žáků k třídění odpadu
- vytváření kladného vztahu k přírodě – práce na zahradě, krmení zvířete v zimním období, pozorování přírody
- ochrana před přírodními živly (oheň, voda, jedovaté látky) – nácvik chování v mimořádných nebezpečných situacích a jejich prevence, využití CD a metodických materiálů Asociace Záchraný kruh
- projekt školy na různá témata

7. Podpora aktivního využití volného času žáků

- děti mají možnost si vybrat z velkého množství zájmových kroužků, které na naší škole probíhají (sportovní kroužky, angličtina, přípravy na střední školy, počítače, hudební a výtvarné kroužky, ...)
- nízkoprahové kuby pro žáky

8. Upevňování vzájemných vztahů mezi dětmi, učiteli a veřejností

- Mikulovský jarmark
- akce vyšších ročníků pro nižší ročníky (Strašidlácká škola, Královský ples, mikulášská nadílka, Škola naruby)
- akce ve školní družině
- dodržování různých tradic (zdobení a zpívání u stromečku, vánoční věnce, barvení kraslic, pletení pomlázek, zdobení perníčků, pečení cukroví, aj.)
- projektové vyučování na různá témata / např. Multikulturalita/

9. Spolupráce s rodiči

- rodiče mohou kontaktovat učitele prostřednictvím e-mailu, ve stanovených konzultačních hodinách nebo po domluvě kdykoliv, jinak škola pořádá pravidelně třídní schůzky a pohovory s žáky a jejich zákonnými zástupci
- dostatečná a včasná informovanost rodičů (ŠVP, školní řád, webové stránky školy, webové stránky tříd, školní bulletin, Dny otevřených dveří, PPS, Strategie proti šikaně)
- spolupráce s rodiči při sběru starého papíru
- nabídka informačních materiálů či seminářů pro rodiče – šikana, bezpečný internet, kontakty na OSPOD, PPP, SVC apod.

10. Spolupráce s odborníky

- návštěva psychologek z PPP za účelem sledování dětí s poruchami učení a chování
- spolupráce s policií v oblasti dopravy (třídní projekty BESIP) a bezpečného chování žáků (besedy se žáky)
- spolupráce s Muzeem Policie (besedy, Dopravní hřiště, divadlo)
- spolupráce s Životem bez závislosti a organizací Jules a Jim, spolupráce s hasiči v oblasti protipožární prevence
- spolupráce s Fondem ohrožených dětí (propagační materiály a časopisy)
- spolupráce s koordinátorem prevence
- databáze potřebných kontaktů

11. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- odborné semináře k problematice specifických poruch učení, jazyková školení a jiné podle aktuálních nabídek
- odborné semináře v oblasti prevence rizikového chování (bezpečný internet, právní vědomí, práce se třídou apod. dle finančních možností školy)
- práce s cizinci
- škola zajišťuje pro učitele odborné časopisy s pedagogickým a kulturním zaměřením ke zkvalitnění jejich výchovné a vzdělávací práce

12. Propagace akcí a informace pro veřejnost

- podrobné informace na webových stránkách školy, třídních stránkách školy
- Školní bulletin
- příspěvky o činnosti školy ve zpravodajském měsíčníku Klíč / vydává MČ Prahy 11, zaměřuje se na bezpečnost na Jižním Městě
- letáčky a plakáty vlastní výroby k akcím pořádaných školou

3. STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

Cíl:	Zvýšit informovanost žáků v oblasti prevence rizikového chování a bezpečného chování
Ukazatele dosažení cíle:	Počet realizovaných aktivit
Zdůvodnění cíle:	Nutné informovat žáky o rizikovém chování
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Minimalizovat negativní vlivy působících na rozvoj osobnosti žáků

Cíl:	Podpořit a dále rozvíjet pozitivní klima kolektivů tříd, třídnické hodiny
Ukazatele dosažení cíle:	Práce třídního učitele s třídním kolektivem Počet řešených problémů v rámci vztahů ve třídě
Zdůvodnění cíle:	V minulém školním roce se v několika třídách objevily špatné vztahy ve třídách, jednalo se o také o nově příchozí žáky a špatné začlenění do kolektivu
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení pozitivního sociálního klima třídy

Cíl:	Zvýšit informovanost pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování a zkvalitnění dovedností pedagogických pracovníků pro práci s kolektivem třídy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet informačních setkání Počet zúčastněných pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Lepší efektivita práce pedagogů
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zvyšování profesionality učitelského sboru

Cíl:	Zvýšit informovanost rodičů v oblasti rizikového chování dětí
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zúčastněných rodičů
Zdůvodnění cíle:	Posílit informovanost rodičů o rizikovém chování dětí
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Informování rodičů v této oblasti je v souladu s dlouhodobým cílem preventivní strategie školy.

Cíl:	Seznámení se s trestní zodpovědností
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se těchto akcí
Zdůvodnění cíle:	Jen správně informovaný žák si může vybrat tu správnou cestu
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cílem je upevnění životních hodnot, posílení sebevědomí a sebepoznání, udělat si na danou problematiku svůj vlastní názor

Cíl:	Stmelení kolektivů šestých tříd
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se adaptačního výjezdu
Zdůvodnění cíle:	Zjednodušení přechodu na II. stup., vzájemná tolerance a přátelské vztahy
Návaznost na dlouho. cíle:	Zlepšit komunikaci nejen s novým TU, ale i s učiteli, kteří v této třídě nově učí, posílení koheze v třídním kolektivu

Cíl:	Pozitivní a kamarádské vztahy ve všech třídách
Ukazatele dosažení cíle:	Počet žáků účastnících se adaptačního výjezdu
Zdůvodnění cíle:	Vzájemná tolerance a pomoc
Návaznost na dlouho. cíle:	Zlepšení komunikace mezi žáky, pravidla třídy, komunikace s učiteli

SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Správné vedení třídnických hodin
Stručná charakteristika	Jak vést správně TH
Realizátor/lektor	PaeDr. Lenka Marušková
Počet proškolených pedagogů	40
Termín konání	V průběhu školního roku

Název a odborné zaměření vzdělávání	Začleňování a práce s cizinci
Stručná charakteristika	práce s cizinci, hodnocení, VP
Realizátor/lektor	META, o.p.s.
Počet proškolených pedagogů	40
Termín konání	V průběhu školního roku

Další vzdělávání pedagogů se uskuteční podle nabídky poskytovatelů školení a na finančních možnostech školy.

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník/ pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	
<p>Priority výchovně vzdělávacího působení na žáky v oblasti prevence rizikového chování ve výuce:</p> <ol style="list-style-type: none">1. podpora zdravého životního stylu (zdraví a bezpečí)2. podpora právního vědomí žáků a rozvoje osobnosti3. upevňování pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli					
1./I.	Prvouka VOZ Český jazyk	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Osobní bezpečí (komunikace s cizími lidmi, způsoby odmítnutí, bezpečná zóna při komunikaci s cizími lidmi, bezpečné chování doma, při hrách, důležitá telefonní čísla, telefonování, žádost o pomoc, správné postupy chování při různých situacích – CD „Běžná rizika“ ...) bezpečné chování v rizikovém prostředí , krizové situace (šikana, týrání), brutalita v médiích a skutečném životě, zásady bezpečné komunikace, bezpečné užívání osobních údajů, možnosti pomoci. <i>Český jazyk:</i> pravidla slušného chování, slušné vyjadřování, jméno, adresa.		

1./II.	Prvouka VOZ Český jazyk	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Zásady bezpečnosti silničního provozu , chodec – cestující, druhy mimořádných událostí , zásady chování při mimořádných událostech, osoby zajišťující bezpečnost při mimořádných událostech, rozdíly mezi mužem a ženou, hygiena, sebepoznávání, sebepojetí .		
2./I.	Prvouka Český jazyk VOZ	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Vrstevnické vztahy (kamarádství, výběr kamarádů, vliv vrstevnické skupiny, modelové situace odmítnutí, požádání o pomoc pro sebe i pro ostatní, nebezpečí manipulace uvnitř skupiny, tolerance k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům), týrané, zneužívané a zanedbávané děti, dětská krizová centra (možnosti pomoci v krizových situacích), pravidla bezpečnosti silničního provozu – chodec, cestující, cyklista, zásady chování v mimořádných situacích .		
2./II.	Prvouka Český jazyk VOZ	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Komunikace mezi pohlavími (společenské chování), nebezpečí elektronické komunikace – bezpečný internet , odmítnutí komunikace, která mu je nepříjemná, odmítnutí „tělesných kontaktů“, které jsou mi nepříjemné, využití CD „Osobní bezpečí“, zdravý životní styl – návykové látky a jejich negativní vliv na zdraví a psychiku člověka. Rizika spojená s nadměrným sledováním televize, hraním počítačových her.		

3./I.	Přírodověda Vlastivěda Český jazyk VOZ Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Rodina , problémy v rodině (komunikace při řešení problémů, rozchod rodičů, nový partner rodiče; opuštěné, osiřelé, adoptované děti, péče o staré občany ...), modelové situace chování v rizikových situacích (způsoby odmítání, nebezpečí manipulace, výhrůžky, vydírání...), oznámení nebezpečného jednání, umět najít pomoc, svěřit se...		
3./II.	Přírodověda Vlastivěda Český jazyk VOZ Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Změny v průběhu života , puberta, dospívání (etika dospívání, bio – psycho – sociální aspekty dospívání), osobní a intimní hygiena dívek a chlapců , komunikace v dospívání, bezpečné užívání internetu , ochrana osobních dat, právo na soukromí, počítačové hry a jejich negativní vliv na zdraví, bezpečnost silničního provozu – cyklista, in – line brusle, CD „Dopravní výchova“.		
		Očekávané výstupy: Žák 1. – 5. ročníku	Žák: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>dokáže pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků</i> ▪ <i>zná jednoduché způsoby odmítání návykových látek,</i> ▪ <i>zná hodnotu zdraví,</i> ▪ <i>má vědomosti, jak udržovat zdraví,</i> ▪ <i>má vědomosti o zdravém životním stylu,</i> ▪ <i>má právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů,</i> 		

4./I	Přírodověda Vlastivěda Informatika Český jazyk VOZ Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Pravidla soužití ve škole , vztahy mezi chlapci a děvčaty, v rodině, odmítací techniky v rámci prevence rizikového chování, syndromu CAN, základy lidské reprodukce (prenatální vývoj, vznik a vývoj jedince před narozením, spermie, vajíčko, těhotenství ...). <i>Český jazyk: vlastní literární texty</i> – kamarádství, vztahy mezi spolužáky, ochrana člověka za mimořádných událostí , CD „Požáry“		
4./II.	Přírodověda Vlastivěda Informatika Český jazyk VOZ Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Sexualita a sdělovací prostředky (nevhodná média), pravidla bezpečné komunikace na internetu , infekční nemoci (očkování, karanténa, izolace, dětská práva, využití videokazet: „Člověk mezi námi“ a „Lidé kolem nás“). <i>Informatika: Pravidla bezpečného užívání internetu</i> (sociální sítě, osobní údaje...).		
5./I.	Přírodověda Vlastivěda Informatika Český jazyk VOZ Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, láska, manželství, rodičovství, příbuzenství, ...), konflikty v mezilidských vztazích, bezpečné chování v sociálním kontaktu, asertivní chování při ochraně sebe sama (rozpozná jednání a chování, které nelze tolerovat – šikana – druhy šikany, kyberšikana...), modelové situace (odmítání návykové látky), zásady ochrany člověka za mimořádných událostí, základy první pomoci – pomoci a neublížit , CD „ Mimořádné události I. “, práva dětí, lidská práva , Úmluva o právech dítěte, pravidla slušného chování, využití videokazet: „Člověk mezi námi“ a „Lidé kolem nás“). <i>Český jazyk: vlastní literární texty</i> zaměřené na prevenci rizikového chování.		

5./II.	Přírodověda Vlastivěda Informatika Český jazyk Přírodopis	Člověk a jeho svět Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova	Etapy lidského života (postnatální vývoj, charakteristika jednotlivých období) péče o novorozence, kojence, batole (hygiena, výživa), rozvoj osobnosti dítěte (pocity, představy, touhy, láska a její projevy ...), právo říci „NE“, nevhodné dotyky (prevence pohlavního zneužívání...), ochrana zdraví , ochrana před přenosnými chorobami – nebezpečí při nalezení injekční stříkačky (HIV / AIDS, hepatitidy ...), negativní vliv užívání návykových látek (kouření, alkohol, drogy), poruchy příjmu potravy .	5	
		Očekávané výstupy:	Žák: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>má povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,</i> ▪ <i>zná činnosti na udržení zdravého životního stylu,</i> ▪ <i>zná zdravotní a sociální rizika návykových látek,</i> ▪ <i>umí komunikovat se službami, poskytujícími pomoc v krizových situacích,</i> ▪ <i>ví, na koho se obrátit v případě ohrožení,</i> ▪ <i>má povědomost o tom, že každé ohrožování práv druhých (násilí, šikana, zastrašování aj.) je protiprávní,</i> ▪ <i>zná základní způsoby odmítání návykových látek,</i> 		

	Celoškolní projekty	Významná data v českých dějinách Škola sobě (prezentace dovedností) Žijeme sportem Kouření je blbost	<p>Národní sounáležitost, české dějiny v souvislostech, významné události a jejich vliv na chování lidí, mezilidské vztahy apod.</p> <p>Podpora pozitivního klimatu školy a třídy, rozvoj kooperace, sounáležitost žáků s kolektivem třídy a celé školy</p> <p>Posilování zdravého způsobu života, prevence vzniku projevů rizikového chování</p> <p>Negativní vliv kouření na zdraví člověka, aktivní a pasivní kouření. - výtvarná a literární soutěž (plakát proti kouření)</p>		
--	----------------------------	---	--	--	--

Specifická prevence - plán činnosti na rok 2015/16 - aktuálně bude doplňován podle nabídky akcí prevence a finančních možností školy

Název programu	Komplexní program primární prevence
Typ programu	Programy dlouhodobé všeobecné primární prevence rizikového chování
Stručná charakteristika programu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nejsme jen spolužáci, ale i kamarádi 2. Chovám se bezpečně 3. Nikotin mě neláká 4. Bavím se i bez alkoholu 5. Není hra jako hra 6. Jak se bránit kyberšikaně
Realizátor	Život bez závislostí
Cílová skupina	Žáci I. i II. stupně
Počet žáků v programu	640
Počet hodin v programu	
Návaznost programu na cíle MPP	Program je v souladu s cíli MPP.
Ukazatele úspěšnosti	Počet zúčastněných žáků
Termín	Školní rok 2015 / 2016
Zodpovědná osoba	Mgr. Gabriela Veselá / Život bez závislostí, vedoucí sekce primární prevence/
Název programu	Tandem
Typ programu	Program selektivní všeobecné primární prevence
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je trénink a ve výsledku celkové zlepšení komunikačních a kooperačních dovedností žáků a třídního učitele (nejen) v průběhu třídnických hodin. Žáci by si měli více uvědomit své emoce, naučit se je pojmenovávat a sdělovat ostatním spolužákům i učiteli. Souběžně dochází k rozvoji dovedností třídního učitele s vedením třídnických hodin, neboť je aktivně vtažen do přípravy, vedení i vyhodnocování programu s žáky

Cílová skupina	9. ročníky
Počet žáků v programu	35
Návaznost programu na cíle MPP	Program je v souladu s cíli MPP
Termín	Školní rok 2015 / 2016
Zodpovědná osoba	Mgr. Lukáš Kohoutek

C) rodiče

Název programu	Třídní schůzky
Stručná charakteristika programu	Třídní schůzky probíhají 3 krát do roka
Realizátor	pedagogové
Počet hodin v programu	5 hodin
Termín konání	září - květen
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Sdružení rodičů a přátel školy
Stručná charakteristika programu	SRPŠ se schází před každými třídními schůzkami, případně častěji podle potřeb, podílí se částečně na chodu školy – finančně podporuje některé aktivity školy
Realizátor	pedagogové
Počet hodin v programu	Minimálně 3 krát do roka
Termín konání	Září - červen
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Bezpečný internet
Stručná charakteristika programu	Rodiče budou poučeni o nebezpečích, která hrozí jejich dětem v souvislosti s užíváním internetu. Budou seznámeni se základními pravidly bezpečného užívání internetu a se způsoby jak se zachovat v případě odhalení rizikové situace.
Realizátor	Třídní učitelé – třídní schůzky
Počet hodin v programu	1 hodina
Termín konání	říjen - květen
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé

Název programu	Škola naruby
Stručná charakteristika programu	Hra na školu pro předškolní děti – navázání vztahů dítě – škola - rodič
Realizátor	Pedagogové převážně 1. stupně
Počet hodin v programu	8 hodin
Termín konání	říjen - květen
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Jarmark
Stručná charakteristika programu	Děti prodávají vlastní výrobky rodičům a přátelům školy. Výtěžek je určen třídám
Realizátor	Všichni pedagogové ZŠ
Počet hodin v programu	cca 8 hodin
Termín konání	září
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Sportovní den
Stručná charakteristika programu	Děti i jejich rodiče si mohou zasoutěžit v různých sportovních disciplínách.
Realizátor	pedagogové
Počet hodin v programu	5 hodin
Termín konání	květen
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Rozsvícení vánočního stroměčku
Stručná charakteristika programu	Společné zpívání koled u školních šaten
Realizátor	pedagogové
Počet hodin v programu	cca 2 hodiny
Termín konání	prosinec
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Název programu	Strašidlácká škola
Stručná charakteristika programu	Akce pro menší děti – spolupráce dětí z 2. stupně na vytvoření strašidel
Realizátor	pedagogové
Počet hodin v programu	cca 5 hodin
Termín konání	říjen - listopad
Zodpovědná osoba	Mgr. Michaela Lipertová

Evaluace:

1) Kvalitativní hodnocení

A) ŽÁCI

- Program s příslušníky Městské policie hl. m. Prahy

Program byl využíván na I. stupni a byl přínosný, splnil stanovené cíle. Pro žáky jsou podobné besedy a programy užitečné. Žáci získávají základní orientaci v dané problematice, osvojí si zásady prevence v oblasti dopravní výchovy, prevence rizik ve styku s neznámou osobou, v oblasti návykových látek.

V následujícím školním roce plánujeme i nadále pokračovat s danou problematikou.
Realizátor: Policie ČR

- Koheze 6. ročníků

Kurz, který byl zaměřen na kohezi kolektivu, byl pro nově vzniklý kolektiv přínosný, stanovených cílů bylo dosaženo. Děti mezi sebou spolupracovaly, tolerovaly se a všichni žáci i se svými třídními učiteli se aktivně začlenili do týmové spolupráce. Každá třída si vytvořila svá další pravidla chování v třídním kolektivu ještě mimo pravidel, které uvádí školní řád. Koheze byla dobrým východiskem pro utváření daného kolektivu. Program na naší škole probíhá každoročně, byl přijat pozitivně jak ze strany žáků, tak i třídních učitelů. Budeme v něm pokračovat.

- Čas proměn, Na startu mužnosti

Beseda pro žákyně 6. ročníků a žáky 7. ročníků byla přínosná a pro obě skupiny zajímavá. S touto besedou chceme nadále pokračovat.

- Shrnutí dalších akcí v této oblasti ve školním roce 2014/ 2015:

- beseda Kyberšikana – divadlo VeTři
- beseda Nikotinismus, alkoholismus
- beseda Řekni ne drogám
- beseda Trestní odpovědnost – II. stupeň
- besedy BESIP
- besedy FILIA
- besedy MHMP – Extrémismus, Divácké násilí
- besedy Policie ČR
- divadlo U Hasičů – J. Dočekal: Šikana, kriminalita, drogy – obrana a prevence
- divadlo U Hasičů – J. Klíma: Zločin kolem nás
- dopravní hřiště Policie ČR
- dopravní výchova – besedy ve třídách

- Drogy a nemoci – projekt I. stupeň
- Exkurze u hasičů – třídy I. stupně
- Hasičská bambiriáda
- návštěva památníku Vojna a následná beseda – PRAK
- program o kyberšikaně
- projekt Proti kouření – I. stupeň
- beseda Islám, terorismus, kriminalita
- beseda holocaust

Výjezdy a pobytové akce:

- lyžařský kurz pro žáky 7. ročníku
- zájezd do Anglie
- zájezd od Drážďan
- školy v přírodě

Většina uvedených programů probíhá opakovaně. Jsou pro žáky zajímavé a přínosné, mohou se aktivně zapojit do besed.

V následujícím školním roce plánujeme i nadále pokračovat s podobnými aktivitami. Jejich zařazování se osvědčilo. Hodláme ještě více využít zájmu žáků, zapojit je do výběru jednotlivých témat a aktivit.

B) UČITELÉ

Učitelé se realizovali v:

- seminářích na vedení třídnických hodin
- seminářích práce se třídou
- seminářích zaměřených na žáky s SPU
- seminářích k ŠVP
- školních akcích a společenských akcích pro zaměstnance školy
- Konference Zdravé město Praha – 1 osoba

C) RODIČE

- informování prostřednictvím třídních schůzek, webových stránek školy a třídních stránek
- podpora školy ze strany SRPŠ

Akce:

Škola naruby – Budoucí prvňáčci si za přítomnosti rodičů vyzkouší, jak to funguje ve škole. Na naší škole probíhá tato akce každoročně, i letos v ní budeme pokračovat.

Jarmark – Spojená s tradicí naší školy, žáci prodávají své výrobky nejen rodičům a mezi sebou, ale i dalším zájemcům. S touto aktivitou chceme nadále pokračovat i v dalších letech, akce měla veliký úspěch.

Rozsvícení vánočního stromčeka – akce probíhá každoročně. Žáci, rodiče i učitelé si společně zazpívají koledy a navodí vánoční atmosféru. S akcí hodláme pokračovat.

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Akce – tematické zaměření	Školící instituce	Časový rozsah v hod	Účastníci
Oborové semináře učitelů k ŠVP, úpravy – řešena také otázka prevence	koordinátorka ŠVP	2 hodin	1
Komunikace ve sboru	Jules a Jim	6 hodin	45
Práce s cizinci	Meta, o.s	7 hodin	45
Schůzky ŠMP	PPP Kupeckého	6 hodin	1

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	1	2	cca 1300

V této oblasti má škola velké rezervy. O problémech s rodiči hovoříme v rámci třídních schůzek, při individuálních konzultacích, na pohovorech s rodiči.

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Preventivním aktivitám se věnujeme po celý školní rok. Ve škole i mimo ní probíhají pořady a besedy, ale i návštěvy nízkoprahových klubů.

Třídnické hodiny nemáme pevně stanoveny v rozvrhu, ale jsou organizovány na II. stupni nejméně jedenkrát za měsíc. Řeší se aktuální problémy třídy – vztahy ve třídě, chování v různých situacích, žáci diskutují i o rizikovém chování.

Na I. stupni jsou podobné aktivity zařazovány vzhledem k věku jako třídnické chvílky, a to nejméně jedenkrát týdně.

Při vedení těchto hodin mohou třídní učitelé využít pomoci metodičky prevence nebo výchovné poradkyně.

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Primární prevence	25	607	25
Besedy	25	607	25
Jiné (Strašidlácká škola, Jarmark)	2	607	7

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby	-	-
Školní kroužky	I. stupeň – 12 ZÚ II. stupeň – 3 ZÚ	průměrný počet žáků v kroužku je 15
Víkendové akce školy	-	-
Prázdninové akce školy	-	-
Jiné – exkurze, výlety, jednodenní akce	každá třída nejméně 1x ročně	většina žáků třídy

6. STRATEGIE PREVENCE ŠIKANY NA ŠKOLNÍ ROK 2015/2016

Vychází z Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních. Č. j. MSMT – 22294/2013-1

Cíl programu:

Základem prevence šikanování a násilí je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli. Chce mít žáky v bezpečném prostředí, vytvořit pocit bezpečí.

Podpora programu:

- společný postup při řešení šikany
- vzdělávání pedagogických pracovníků v odborných seminářích
- dohled nad žáky před vyučováním, během přestávek, ve školní družině a v jídelně
 - zmapování situace – její analýza a evaluace
- primární prevence v třídních hodinách
- primární prevence ve výuce
- primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
- spolupráce s rodiči
- školní poradenské služby

Žáci jsou o problematice šikany informováni prostřednictvím třídnických hodin, během vyučování i při mimoškolních aktivitách. Rodiče jsou informováni na prvních třídních schůzkách.

Charakteristika šikany:

Ublížování – šikana- je jakékoliv chování, jehož záměrem je ohrožit, ublížit nebo zastrašovat žáka nebo skupinu žáků. Spočívá v cílených, opakovaných, psychických a fyzických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou bránit. Zahrnuje i fyzické útoky - v podobě bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka nebo žáků třídní, nebo jinou skupinou spolužáků. Šikana se také realizuje prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o kyberšikanu.

Projevy šikany:

verbální: přímá, nepřímá – psychická (součástí i kyberšikana)
fyzická agrese: přímá, nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti)
smíšená: kombinace verbální a fyzické šikany

Prevence šikany:

- podporovat rozvíjení **pozitivních vztahů** mezi žáky
- vést žáky k **sebedůvěře**, přiměřenému **sebevědomí** a **odpovědnosti** za své jednání
- jednat s dětmi jako s partnery, bez výjimky respektovat jejich práva, zároveň vést k plnění povinností
- udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy
- v kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat
- nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že nejsem pověřen dozorem
- informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy

Projevy šikany:

- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- nečistý nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede vysvětlit
- školní prospěch se náhle zhoršuje

Postup při řešení šikanování:

1. Jak bude postupovat pedagogický pracovník?

- **Informují-li rodiče** pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, **zahájí okamžitě vyšetřování šikany**, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- **Má-li pedagogický pracovník podezření** na šikanování, **zahájí okamžitě vyšetřování šikany**, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- V případě prokázaných projevů šikany neprodleně **informuje ředitele školy**, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.
- **Vždy informuje rodiče o výsledcích** vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.

2. Jak bude postupovat ředitel školy?

- **Přijme informaci o šikanování** (pedagogický pracovník, rodič, žák.)
- **Rozhodne**, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami (tj. ve spolupráci s metodikem prevence, výchovným poradcem a ostatními pedagogickými pracovníky) nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.

- V případě prokázaných projevů šikany **jmenuje pracovníky**, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů.
- **Zajistí informování dotčených rodičů** o vyšetřování šikany nebo sám informuje o výsledcích vyšetřování šikany, které řídí.
- V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné **zprostředkovat péči**.
- pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
- **V mimořádných případech** doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.
- V mimořádných případech podá **návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte** k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu ve spolupráci s výchovným poradcem.
- Dojde-li k **závažnějšímu případu** šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) **oznámí tuto skutečnost Policii ČR** ve spolupráci s metodikem prevence.
- Oznámí **orgánu sociálně právní ochrany dítěte** skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu /výchovný poradce/.
- Projedná v pedagogické radě **potrestání agresorů**.

3. Jak se zachovají rodiče při podezření na šikanování?

- Rodiče **informují** o podezření na šikanování **třídního učitele popřípadě dalšího pedagogického pracovníka**, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
- Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na **ředitele školy**.
- V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.
- Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné obrátit se svou stížností na škole **nadřízené orgány**.

Výchovná opatření:

1. Další práce s agresory

V případě další potřeby: zprostředkování péče pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

2. Potrestání agresorů dle závažnosti případu:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele.
- Snížení známky z chování.
- Přestup do jiné třídy, školy

3. V mimořádných případech se užijí další opatření:

- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Informace pro rodiče – možné příznaky šikany:

- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach, ztráta chuti k jídlu.
- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Vždy je potřeba pracovat s celou třídou, s obětí i agresorem pracujeme vždy zvlášť.

Minitest pro rodiče (Asociace Záchraný kruh)

Agresor či oběť?

Tyto dva póly jednoho problému se výrazně liší. Zkuste si udělat náš minitest. Nevyhýbejte se žádné odpovědi a buďte k sobě i k svému dítěti spravedliví. Neplatí, že obětí se stávají jen některé děti. Naopak, obětí se může stát každé dítě, normálně vyvinuté, klidné, přemýšlivé, snaživé, fyzicky přiměřeně vyspělé. Stejně tak neomlouvejte a nepřehlížejte projevy, které mohou vést k tomu, že se z vašeho dítěte stane agresor. Uvedené znaky nechápejte tak, že se jejich nositel automaticky stane agresorem nebo obětí. Jsou však významným signálem, který při vhodných podmínkách a odpovídající situaci, může dostat vaše dítě do role agresora nebo oběti.

Agresor

a) dítě (ANO – NE)

- je zlomyslné
- je impulsivní, nepřiměřeně podrážděné
- často je náladové
- bývá nevraživé, sprosté
- časté jsou u něho projevy zuřivosti, vzteku
- vyžaduje obdiv, chce být středem pozornosti
- má velikášské tendence
- doma i ve škole má časté kázeňské problémy
- je závistivé
- těžko se přizpůsobuje
- nerado přijímá společenské normy
- je hrubé, surové
- má sklony bezdůvodně ničit věci
- je u něj narušen vztah k autoritě
- dává často najevo svou sílu, fyzickou i psychickou převahu
- mezi dětmi se bezohledně prosazuje
- rád zdůrazňuje své přednosti
- touží být mocné
- rádo ovládá druhé, často poroučí
- rádo veřejně ponižuje druhé
- je kruté ke zvířatům
- je kruté k jiným dětem
- často vyvolává rvačky
- má sklony okrádat mladší a slabší
- vyhledává činnosti spojené s rizikem
- zapojuje se do skupin, kde vládne násilí, a jsou častější sklony k trestné činnosti
- dělá rádo věci, které druhým vadí
- rádo vyhledává v televizi a filmu násilí
- toto násilí prožívá se zaujetím
- má pocit uspokojení v situaci, kdy vidí utrpení druhého
- těžko vyjadřuje své city
- těžko se vžívá do pocitů druhých
- na kritiku reaguje nepřiměřeně

- má sklony násilně řešit konflikty
- fyzicky napadá druhé, i když nejde o sebeobranu
- omezuje druhé v jejich projevech a jednání
- využívá druhých pro své cíle

b) rodina (ANO – NE)

- projevuje se ve vaší rodině agresivita, brutalita
- je vůči dítěti uplatňován náročný přístup (vojenský dril, bez potřebné míry lásky)
- prosazují dospělí členové rodiny svoji moc autoritativně
- projevují se v rodině sadistické tendence
- je dítě v rodině často fyzicky napadáno některým členem rodiny (otcem, matkou, sourozenci, nevlastním otcem apod.)
- dochází ve vaší rodině k fyzickému násilí (např. mezi rodiči)
- dítě je v rodině ponižováno
- je některým členem rodiny nenáviděno pro jeho zdravotní postižení, tělesný handicap apod.
- používáte často tělesné tresty
- používáte často nadávky
- ponižujete a zesměšňujete dítě
- zacházíte krutě s dítětem
- dochází často ke konfliktům mezi otcem a dítětem, které končí fyzickým potrestáním
- otec omezuje autonomii dítěte
- otec je k dítěti odměřený, bez potřebné dávky citu a lásky
- matka často používá fyzické tresty
- dává v rodině někdo najevo zklamání z narození dítěte.

Pokud jste byli k sobě, k dítěti i situaci v rodině spravedliví, pak jste si vytvořili určitý obrázek toho, zda se vaše dítě může či nemůže stát agresorem. Pokud v odpovědích převažuje ANO, pak byste neměli otálet a pokusit se změnit vše, co se změnit dá. Jistě vám i v tomto případě mohou pomoci odborníci ve Středisku výchovné péče či v Pedagogicko-psychologické poradně. Na závěr této části jedna rada. Dokážete-li zastavit agresi v dětském věku, máte naději, že snížíte nebo zastavíte riziko kriminalizace v dospělosti. Bude-li tomu naopak, dítě zjistí, že krutost se vyplácí, a je-li nepotrestána, brutalita a agresivita dítěte poroste.

Oběť – týrané dítě (ANO – NE)

- dítě dává najevo své přednosti výrazně, často i nevhodně
- viditelně zvýrazňuje svůj vřelý vztah k některému učiteli
- odlišuje se výrazně od třídy svou inteligencí (kladně i záporně)
- výrazně se odlišuje svými projevy
- snaží se vetřít do přízně silnějších
- obléká se jinak než ostatní
- je výrazně obézní
- je tělesně slabé, má malou fyzickou sílu
- je tělesně neobratné
- má tělesný handicap nebo vzhledovou vadu
- těžko snáší fyzický střet
- není schopno se ubránit před případným napadením
- má obavy z měření sil

- vyhýbá se tvrdším sportům (hokej, kopaná apod.)
- podceňuje své schopnosti, výkony
- je nešikovný
- nedokáže se vzepřít ústrkům
- nedokáže přijmout běžné škádlení či postrkování
- je viditelně bojácný
- je plachý
- je výrazně citlivý
- mezi vrstevníky se projevuje nevýrazně
- těžko se prosazuje
- těžko navazuje kontakt s vrstevníky
- nemá kamarády, je osamělý
- má nízké sebevědomí
- je zamlklý, neprůbojný
- nesnáší posměch
- často pociťuje zahanbení
- není schopný vzbudit sympatie dětí i dospělých
- nedokáže poskytnout citovou odezvu
- je příliš sebekritický
- snadno propadne panice a malomyslnosti
- se svými pocity se těžko svěřuje i svým rodičům

Převažuje u vašeho dítěte ANO nebo NE? V případě, že převažuje ANO, je nutné vyhledat pomoc, protože sami situaci asi těžko zvládnete. Nečekejte a začněte, dokud je čas. Šikana se v prvních stádiích většinou těžko pozná, ale stopy, které zanechá na dítěti, bývají hluboké a často i trvalé. Změnit zjištěný stav v případě převažujících ANO je nutné v zájmu vašeho dítěte. Obráťte se proto na Pedagogicko-psychologickou poradnu, pomohou vám i pracovníci Střediska výchovné péče.

Literatura z oblasti školního šikanování

Kolář, M. (2001, 2005). *Bolest šikanování*. Praha: Portál.

Kolář, M. (1997, 2000). *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál.

Kolář, M. (2005). *Školní násilí a šikanování*. Ostrava: CIT, Ostravská univerzita.

Kolář, M. (2003). *Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních*. Praha: MŠMT ČR.

Rogers, V. (2011) *Kyberšikana – pracovní materiály pro učitele*

Parry, J., Carrington, G. (1997). *Čelíme šikanování: sborník metod*. Praha, IPPP.

Říčan, P. (1995). *Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha:Portál.

Vágnerová, K. a kol. *Minimalizace šikany, Praktické rady pro rodiče* (1. vydání) Praha: portál, 2009. 147 s. (ISBN 80-7367-611-7)

Čapek, R. *Třídní klima a školní klima* (1. vydání) Praha: Grada, 2010. 325 s. (ISBN 80-247-2742-4)

Krizový plán

Bude-li mít škola podezření na výskyt rizikového chování nebo na používání návykových látek, bude postupovat podle Školního řádu a podle pokynů MŠMT.

Na pohovoru s konkrétním žákem se bude podílet TU, VP, ŠMP, ZŘ, ŘŠ. Vše bude oznámeno rodičům žáka, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. O všech opatřeních si škola povede písemný záznam. V případě nezájmu ze strany zákonných zástupců bude škola informovat Odbor sociální péče o dítě.

Postup při nálezů alkoholu v prostorách školy nebo na školních akcích:

1. Pokud je žák přistižen v době vyučování nebo na školní akci při konzumaci alkoholu, je primárně nutné zabránit mu v další konzumaci a alkohol mu za přítomnosti dalšího pedagoga odebrat.
2. Pedagog posoudí momentální stav žáka.
3. Pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolá pedagog lékařskou pomoc, vyrozumí vedení školy, sepíše záznam o události.
4. Škola informuje zákonné zástupce.
5. Škola vyvodí z dané situace sankce dané Školním řádem.
6. V případě opakování této situace škola vyrozumí odbor sociální péče.
7. Stejný postup platí i při příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

Postup při užívání tabákových výrobků ve škole nebo na školních akcích:

I ve vnitřních prostorách školy je kouření zakázáno – vyhlášky, školní řád.

1. Žákovi odebereme tabákový výrobek.
2. Sepíšeme zápis s vyjádřením žáka.
3. Třídní učitel informuje zákonné zástupce.
4. Škola vyvodí sankce vyplývající ze Školního řádu.
5. V případě, že se situace opakuje, škola nahlásí tuto událost Odboru sociální péče o dítě.

Postup při konzumaci omamných a psychotropních látek ve škole:

Obecně platí zákaz výroby, distribuce a přechovávání těchto látek bez ohledu na věk žáka a prostředí, kde by k tomu docházelo. Školní řád stanovuje sankce za užití těchto látek ve škole či za příchod pod jejich vlivem.

V případě, že máme podezření na zneužívání návykových látek u žáka:

1. *Provedeme diskrétní pohovor se žákem*

V případě důvodného podezření:

1. Odebereme návykovou látku, látka se nepodrobuje testování, informujeme vedení školy a neprodleně tuto skutečnost oznámíme zákonným zástupcům žáka. Pokud zákonní zástupci žáka nereagují na tuto skutečnost, oznámíme Odboru sociální péče o dítě. Sepíšeme záznam.
2. Pokud je žák ohrožen na zdraví, přivoláme lékařskou pomoc, vyrozumíme vedení školy, sepíšeme záznam, informujeme zákonné zástupce.

V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona / ohrožení mravní výchovy dítěte/ postupujeme takto:

1. Kontaktujeme zákonného zástupce.
2. Uvědomíme o dané skutečnosti Odbor soc. péče o dítě
3. Oznámíme věc Policii ČR

Postup proti vandalismu

Každý žák i pracovník školy je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Postup při vzniku škody:

- 1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- 2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Postup v případě krádeže:

Krádeže je protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, popř. doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Škola upozorňuje žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

Věci (zvl. pak cenné), které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit – viz. školní řád.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

- 1) O události poříditi záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- 3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení).

Záškoláctví

Postup dle metodického pokynu č. j. 10194/2002-14

Neomluvené hodiny jsou nahlášeny třídním učitelem výchovné poradkyni. Je svolána mimořádná pedagogická rada, kde se rozhodne o kázeňském opatření.

Podle počtu neomluvných hodin svolá škola výchovnou komisi, kde je projednán důvod záškoláctví.

O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. Škola

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR.

páchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

Odkazy a dokumenty související s prevencí rizikového chování:

<http://www.primarniprevence.cz/>

Dokumenty ke stažení:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/strategie-prevence-socialne-patologickych-jevu-u-deti-a>

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č. j. 24 246/2008-6

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-k-prevenci-a-reseni-sikanovani-u-zaku-skol-a>

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Č. j.: 20 006/2007-51

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-k-primarni-prevenci-socialne-patologickych-jevu-u-deti-a-mladeze-ve-skolach-a-skolskych-zarizenich-nabyva-ucinnosti-dnem-zverejneni-ve-vestniku-msmt-cr-sesit-11-2007>

Úmluva o právech dítěte

<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>

Prioritní oblasti prevence rizikového chování:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/prioritni-oblasti-primarni-prevence-msmt>

Přístupy k prevenci rizikového chování:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/pristupy-k-prevenci-rizikoveho-chovani>

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018:

<http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/narodni-strategie/narodni-strategie-protidrogove-politiky-na-obdobi-2010-az-2018-71880/>

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2013 – 2018 Publikace - Prevence užívání tabáku, alkoholu a jiných drog u dospívajících:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/prevence-uzivani-tabaku-alkoholu-a-jinych-drog-u>

Životní styl a zdraví českých školáků:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/zivotni-styl-a-zdravi-ceskych-skolaku>

Trendy v kuřáctví dětí a dospívajících v ČR:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/trendy-v-kuractvi-deti-a-dospivajicich-v-cr>

Zásady efektivní primární prevence:

<http://www.msmt.cz/file/11883>

Informace: Spolupráce škol a školských zařízení s Policií ČR:

<http://www.msmt.cz/socialni-programy/spoluprace-predskolnich-a-skolskych-zarizeni-s-policii-cr?highlightWords=jen%20a%20n%20AD+polici%20AD>

Doporučení MŠMT k realizaci sexuální výchovy v základních školách:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/doporuceni-msmt-k-realizaci-sexualni-vychovy>

KONTAKTY – PREVENCE

Bc.Kateřina Pořinkov
protidrogov koordintorka

MĀ, Praha 11, Jiřn Město
Nad Opatovem 2140, 149 00
267902137, PocinkovaK@praha11.

Hellena HoleĀkov

hhellena@volny.cz
tel.: 777 227 031
metodiĀka prevence pro Prahu 11 a 12
Kupeckho 576 / 11, Praha 4, Hje

Mgr. Barbora Kousalov – Klub Jiřn Pl Proxima Sociale: Středisko volnho asu Jiřn Pl,
tel: 775 060 042

Městsk policie hl. m. Prahy – Petr Michal

petr.prev@mppraha.cz
tel: 272 072 521

Život bez zvislosti – Mgr. Gabriela Vesel/ SedlĀkov/.

Vedoucí sekce KPPP
tel: 773 050 840
K Vtopn, Praha 5, 150 00

KONTAKTY – PROBLEMATICKÉ CHOVÁNÍ

PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA pro Prahu 11 a 12

IČO:48135054

ředitelství: Praha 11, Kupeckého 576/17, Praha 4 - Háje,

tel: 272 942 004, 272 918 682

detašované pracoviště: Praha 12, Barunčina 11, Praha 4 - Modřany,

tel. 241 772 412, 241 774 672

kontakty: PhDr. Václava Nováková, e-mail: novakova@ppp11a12.cz, psycholog, ředitelka poradny

psycholog Hellena Holečková, e-mail: holeckova@ppp11a12.cz, metodička prevence
Kupeckého 576 / 11, Praha 4, Háje

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ PREVENCE Praha 11

Bc.Kateřina Počinková

ÚMČ, Praha 11, Jižní Město

Nad Opatovem 2140, 149 00

267902137, PocinkovaK@praha11.cz

OSVZ, odd. sociální prevence - kurátoři pro mládež pracují s dětmi, které spáchaly trestný čin nebo přestupek, nebo mají výrazné dlouhodobé výchovné problémy v rodině a ve škole (záškoláctví, šikana, útěky z domova, časté experimenty s drogami a alkoholem)

Vedoucí PhDr. Gabriela Hendlová, tel. 267 902 145

Bc. Petra Gösselová, linka 127

Jana Rejdalová

rejdalovaj@p11.mepnet.cz

tel: 420 267 902 128, 721 056 975

- sociální kurátor pro děti a mládež

Další důležitá telefonní čísla:

- Linka bezpečí: www.linkabezpeci.cz, 116 111, linka pro rodiče: 840 111 234
- Tísňová volání: 156 – Městská policie hl. m. Prahy
158 – Policie České republiky
155 – Záchraná služba
150 – Hasiči
112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání
- Prev-Centrum: www.prevcentrum.cz, Petra Václavová, 242 498 335
- PPP pro Prahu 1,2,4: www.ppppraha.cz, Lenka Marušková, 724 576 3389
- PPP pro Prahu 11: Václava Nováková, 272 942 004, Helena Holečková – metodička prevence, Jana Lípová – speciální pedagog, Jana Draberová – psycholog
- Protidrogová koordinátorka hl.m. Prahy: Nina Janysková,
email: nina.janyskova@praha.eu, 236 002 831, 603 560 862
- Protidrogový koordinátor Prahy 4: Jiří Lux, 724 518 644, email: jiri.lux@praha4.cz
- Filia – vzdělávání a prevence drogových závislostí, Dagmar Nováková, 224 263 026, 224 261 646
- Sananim – drogová poradna, 283 872 186
- Fond ohrožených dětí: Marie Vodičková, www.fod.cz, 224 236 655
- Nadace Naše dítě: Zuzana Baudyšová, 266 727 999
- Pražské centrum primární prevence: Jan Žufníček, 222 074 126, 604 724 628
- CEVAP – Centrum etické výchovy a prevence sociálně patologických jevů:
Marcela Rozehnalová, email: rozehnalova@cevap.cz, 604 888 141
- OSPOD Praha 11: Orgán sociálně právní ochrany dětí: vedoucí odboru: Gabriela Hostomská, 267 902 110, vedoucí oddělení : Milena Jindřichová, 267 902 117
- Sdružení Život bez závislostí: www.zivot-bez-zavislosti.cz, 602 255 508
- Krizové centrum RAIPS: 222 586 768, 222 585 350

- Dětské krizové centrum: www.ditekrize.cz, 241 480 511
- Bílý kruh bezpečí: pro oběti trestných činů, 251 317 110, www.bkb.cz
- Ztracené dítě: tel: 116 000

Literatura:

OBEČNÁ:

- Athinson Rita L.: Psychologie, Portál, Praha 2003
- Carl Gustav Jung: Analytická psychologie, Academia, Praha 1993
- Čáp Jan: Psychologie pro učitele, SPN, Praha 1987
- Fontana David: Psychologie ve školní praxi, Portál, Praha 1997
- Hayesová Nicky: Základy sociální psychologie, Potál, Praha 2007

TERAPEUTICKÁ

- Gutmannová Joanna: Cvičení asertivity, Talpress, Praha, 1995
- Hermochová S.: Skupinová dynamika ve školní třídě (100 her)
- Kratochvíl Stanislav: Základy psychoterapie, Portál, Praha, 1997
- Roménová Tammie: Psychologická pomoc dětem v nesnázích, Portál, Praha 2000
- Zelinová M.: Hry pro rozvoj emocí a komunikace, Portál, Praha 2007

TEORIE ZÁVISLOSTÍ

- Bentorin A.: Týrání a sexuální zneužívání v rodinách, Grada, 1998
- Beran J.: Droga a my, IDEA, Jihlava, 1995
- Bourcet S., Gravillonová I.: Šikana ve škole, na ulici, doma, Albatros plus 2006
- Dvořák, D.: Metodika vzdělávacích programů prevence drogových závislostí, HIV
- Kitliňská, J. Sociální determinanty školního násilí. Semestrální práce. Ostrava: FF OU, 2006
- Kolář Michal: Skrytý svět šikanování ve školách, Portál, Praha 2000
- Kolář Michal: Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních, MŠMT ČR, Praha 2003
- Kolář Michal: Bolest šikanování, Portál, Praha 2005
- Kolář Michal: Školní násilí a šikanování, CIT, Ostravská univerzita, Ostrava 2005
- Nešpor, K.: Prevence problémů působených návykovými látkami na školách.
- Říčaň P.: Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál, Praha, 1995
- Vojtíšek Zdeněk: Netradiční náboženství u nás, Dingir, Praha, 1998

Důležité webové stránky:

- ✓ www.addictionsinfo.eu (Evropský zdroj informací - informace o alkoholu, drogách a

závislostech, vyhledávat informace o vzdělávání a prevenci, léčbě, strategiích a výzkumu.)

- ✓ www.adiktologie.cz
- ✓ www.alkoholik.cz
- ✓ www.bez cigaret.cz
- ✓ www.bezpecne-online.cz
- ✓ www.capld.cz
- ✓ www.clzt.cz prevence kouření
- ✓ www.dkc.cz (dětské krizové centrum)
- ✓ www.drogovaporadna.cz
- ✓ www.drogy-info.cz
- ✓ www.drogy.net
- ✓ www.e-bezpeci.cz
- ✓ www.elisad.eu (Elisad je Evropská asociace knihoven a informačních služeb v oblasti alkoholu a ostatních návykových látek)
- ✓ www.horkalinka.cz
- ✓ www.idealni.cz
- ✓ www.internetporadna.cz
- ✓ www.minimalizacesikany.cz
- ✓ www.msmt.cz adresář mladez oddíl prevence
- ✓ www.mvcr.cz
- ✓ www.napisnam.cz poradna E-Bezpeci – poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu
- ✓ www.nekuratka.cz edukativní stránka pro děti 9 – 12 let
- ✓ www.odrogach.cz
- ✓ www.plbohnice.cz
- ✓ www.podaneruce.cz
- ✓ www.pppinfo.cz (poruchy příjmu potravin)
- ✓ www.prevence-info.cz
- ✓ www.prevcentrum.cz
- ✓ http://prvok.upol.cz - kyberšikana
- ✓ www.romove.cz
- ✓ www.saferinternet.cz - kyberšikana
- ✓ www.sananim.cz – problematika dětí a drogy
- ✓ www.sekty.cz
- ✓ www.sikana.org
- ✓ www.slzt.cz společnost pro léčbu závislostí na tabáku
- ✓ www.horkalinka.cz – problematika kyberšikany